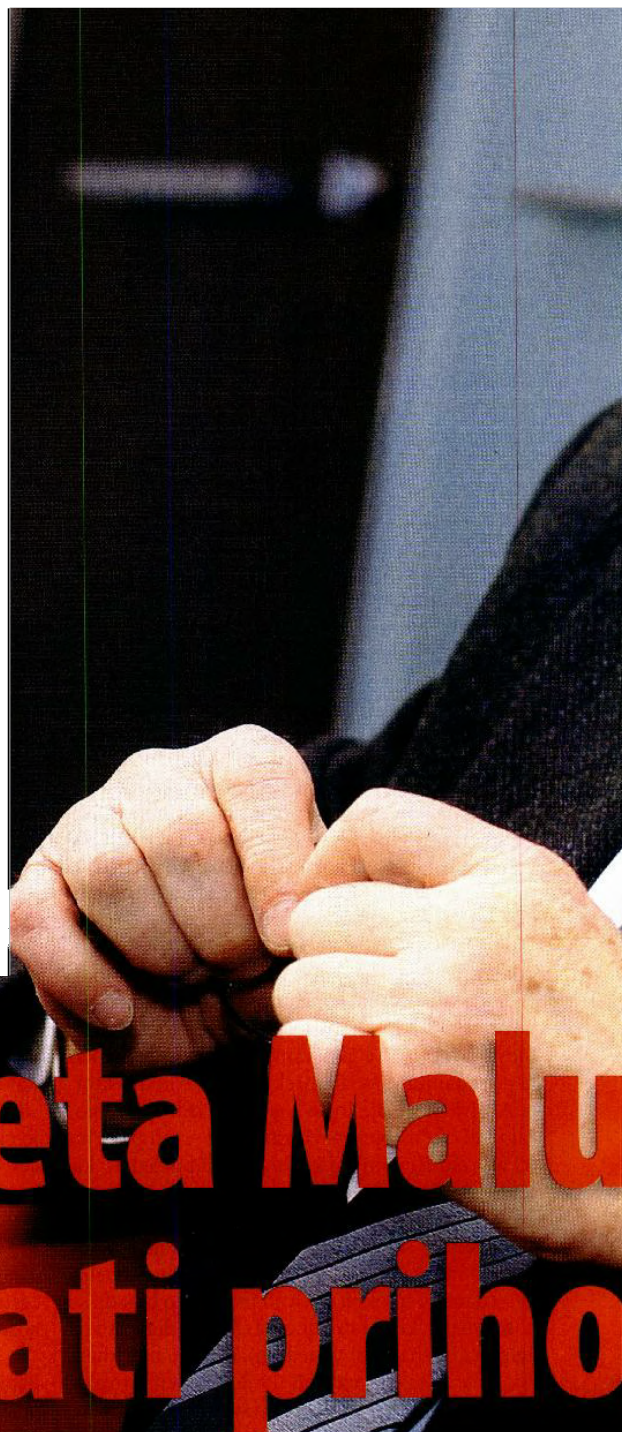

Milan Kučan, bivši predsednik Republike SI

Tekst: **Igor Kršinar** Foto: **Primož Lavre**
igor.kršinar@reporter.si

Nekdanji predsednik države Milan Kučan v intervjuju za Reporter odgovarja na več kot 50 vprašanj, ki mu jih doslej še ni nihče zastavil. Med drugim pojasnjuje, zakaj ima še vedno velik vpliv v politiki, hkrati pa zanika, da jo vodi iz ozadja. Razkrija, kdo so Kučanovi senatorji in koliko se druži z osebami, ki jih razvrščamo v omrežja. Odgovarja tudi na očitke v zvezi s tajkuni v vrstah Foruma 21 in svojem sodelovanju z njimi, kolikšen je bil njegov vpliv v medijih in zakaj ne bo napisal knjige.

Nisem Meta Malu napovedati priho

Stran / Page: 28

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 3458 cm²

3 / 9

■ **Ste svojega soseda dr. Janeza Stanovnika že obvestili, da ne nameravate prevzeti položaja predsednika vlade?**

Janeza Stanovnika neizmerno cenim. Zdaj je moj bivši sosed. Nedavno se je odselil v dom za starejše občane v Trnovem. Že ko je to prvič predlagal, sem mu povedal, da to nikakor ni moja ambicija in da sva o tem že govorila. Upam, da je razumel.

■ **Janez Stanovnik je dejal, da bi morali oblast prevzeti, ker ljudje verujejo v vas. Ali se počutite kot mesija leve politične opcije?**

Ne. Iskanje mesije, ki ga je zdaj polna Slovenija, je nezaupnica parlamentarni demokraciji. Bolj kot mesijo pa me nekateri, tudi vaš tednik, vidijo kot nekdanjega partijskega šefa. Drugi, tudi če se morda ukvarjajo z mislijo o »mesiji«, pa me vidijo predvsem kot nekdanjega predsednika republike. Kot veste, sem bil na neposrednih volitvah najprej izvoljen za predsednika predsedstva, nato pa še dvakrat za predsednika republike. Najbrž je to ljudem veliko bolj v spominu kot čas, ko sem bil šef partije. Da se razumeva, tudi za tisti čas sem ponosen na svoje početje.

■ **Bojan Korsika vam očita, da izrabljate svojega prijatelja Stanovnika. Ali vi izrabljate Stanovnika ali on vas?**

Nisem izrabil Stanovnika in Stanovnik ni izrabil mene. Koga Bojan Korsika ali kdo njega, je njegova stvar.

■ **Bili ste kar trinajstkrat Slovenec leta v izboru Nedeljskega dnevnika. Ne vem kolikokrat tudi Delova osebnost leta in ime leta Vala 202. Ali hranite vsa ta priznanja?**

Seveda jih hranim, saj si jih štejem v čast. Jih pa ne štejem vsak dan.

■ **Pa se vam zdi higienično, da je neki politik tolikokrat izbran za najdržavljana? Ni to ustvarjanje kulta osebnosti?**

Ne. Treba je razumeti čas, v katerem so prišla ta priznanja. Takrat je med ljudmi prevladoval občutek, da je njihova varnost odvisna predvsem od politike. Zato je bila politika visoko vrednotena. To je bil čas sporov v nekdanji Jugoslaviji, čas prehoda, čas ustvarjanja nove države in prizadevanja za mednarodno priznanje. Moja priznanja izhajajo iz tiste izkušnje. Pozneje smo postali normalnejša država, življenje ljudi ni več toliko povezano s politiko, zato so začeli v ospredje prihajati ljudje iz drugih poklicev in dejavnosti.

■ **Veljaki leve politične opcije se večkrat srečujejo z vami. Koliko upoštevajo vaše nasvete?**

Najlažje je deliti nasvete, veliko težje jih je upoštevati. Zato nasvetov nikomur ne delim. Tu in tam me kdo vpraša za mnenje. Povem ga brez pričakovanja, da ga

bo tisti, ki me je prosil zanj, tudi upošteval.

■ **Kolikokrat obiščete premierja Boruta Pahorja in predsednika države dr. Danila Türka? O čem razpravljate z njima?**

S predsednikom vlade sem se do sprejema naloge, ki je povezana z BIH, srečeval redko. Zdaj se zaradi bosanske misije večkrat, ker se o poročilu predsednik vlade večkrat pogovarja z drugimi državnimi voditelji. S predsednikom republike imava korektno odnose. Vpraša me za kakšno stvar, ki je povezana z mojim delovanjem kot predsednika republike, na primer pred koncertom prijateljstva, ki je bil poleti v Trstu, o odnosih in spravo z Italijo ali o nekaterih stvareh ob pripravi arbitražnega sporazuma. Napačen vtis pa je, da sem kar naprej pri predsedniku republike. Eden od mojih redkih privilegijev je, da lahko parkiram na Erjavčevi cesti, kar pa ne pomeni, da sem takrat pri predsedniku republike. O mojem parkiranju na Erjavčevi ste večkrat pisali, da parkiram na notranjem vladnem parkirišču. Ne drži, parkiram, kjer parkirajo tudi uslužbenci urada predsednika republike.

■ **Urednika Financ Peter Frankl in Požareporta Bojan Požar sta vas označila za najbolj vplivnega Slovenca, celo bolj vplivnega od Gregorja Golobiča, ki je bil prvi na Reporter-**

jevi lestvici. Ali ste na čelu najvplivnejšega omrežja v državi?

Očitno med Franklom in Požarjem ter vašo redakcijo ne obstaja konkurenca. To me po svoje kar zabava. Očitno se vam zdi njuna ugotovitev relevantna. Zanima pa me, na čem temelji ocena o mojem strahotnem, celo fantomskem vplivu.

■ **Vplivni ste že zaradi tega, ker vas politiki poslušajo oziroma so vam pripravljene prisluhniti, veliko jim pomeni, da se z vami pogovarjajo in tudi fotografirajo.**

Torej je problem moja beseda. Ljudje se radi fotografirajo tudi z Dejanom Zavcem in Heleno Blagne, pa to samo po sebi ne pomeni kakšnega velikega vpliva. Od nekdanj sem bil navajen biti veliko med ljudmi. Vedno sem jim želel prisluhniti, preveriti skladnost svojih ravnanj z njihovimi pričakovanji, pogledi oziroma občutenji, ugotoviti, kako živijo. To pa ni noben argument za ocene, ki jih pogosto najdem tudi v vašem spoštovanem časopisu, da sem človek, ki deluje iz ozadja. Rad bi slišal kakšen konkreten argument. Argument pa ne more biti »baje«, »govori se« ali »napisali so«. To je prepoceni. Dolgo me je to zabavalo, a me ne več, ker je to bodisi politikantska prevara ali pa politična samoprevara, kar je morda še bolj žalostno.

■ **Če me spomin ne vara, je dr. Janez Drnovšek, ko je še bil premier, v nekem intervjuju**

Stran / Page: 28

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 3458 cm2

4 / 9

nega ministra Boruta Miklavčiča, finančnega ministra Franca Križaniča, notranjo ministrico Katarino Kresal. Zemljarič pa se je udeležil odmevnega srečanja združenja Yes, ki ga organizira odvetniška pisarna Mira Senice, partnerja notranje ministrice.

To ste prebrali pri Aleksandru Lucuju. Janez Zemljarič ima rojstni dan pred novim letom in od nekdaj je na praznovanje vabil širok krog ljudi, prijatelje, poslovne in delovne tovariše. Tudi jaz sem bil pogosto med tistimi, ki so mu čestitali. Ni pa to nobeno tajno druženje ali tajno omrežje, kot se zdaj skuša stigmatizirati take dogodke. S sprejema z rdečo preprogo v odvetniški pisarni Mira Senice sem videl fotografijo, tam pa nisem bil. Mislim, da sem za društvo Yes že krepko prestar.

■ **Je Zemljarič nastavljal Katarino Kresal za predsednico vlade ali je bila to vaša pobuda?**

Ne vem za to pobudo. S tem se nisem ukvarjal. Ali jo je Janez Zemljarič nastavljal, o tem morate vprašati njega in Katarino Kresal.

■ **Takšne informacije ima Lucu.**

On bo že vedel!

■ **Zakaj Pahorja ne vabijo na ta srečanja? Je po pomoti postal predsednik vlade?**

Ne vem, kam ga vabijo in kam ne. Verjetno marsikam, marsikam pa tudi ne. Tudi jaz sem marsikam vabljen, pa me ni, ker preprosto ne utegnem, kar pa ni izmikanje. Vsekakor pa Borut Pahor ni postal predsednik vlade po pomoti, ampak na podlagi volilnih rezultatov.

Nisem izrabil Stanovnika in Stanovnik ni izrabil mene.

■ **V intervjuju v oddaji Vroč stol na Info TV ste dejali, da ni nujno, da je za predsednika vlade izvoljen predsednik najmočnejše stranke. Kaj ste mislili s tem? Bi bila po vašem Gregor Golobič ali Katarina Kresal bolj primerna za predsednika vlade?**

Nisem dal nobene vrednostne sodbe. Govoril sem samo, da ni nujno, da vselej velja logika, da je predsednik stranke z največ glasovi tudi predsednik vlade. Lahko bi bil tudi kdo drug iz njegove stranke ali koalicijskih partnerjev. Po dosedanji praksi pa je logično mogoče pričakovati, da bo predsednik najmočnejše stranke tudi predsednik vlade.

■ **Bi bila po vašem Golobič ali Kresalova bolj primerna za predsednika vlade kot Pahor?**

Kresalova je v politiko vstopila na no-

vo pred volitvami, zato je bila nepopisan list. Gregor Golobič pa ima dolgo politično pot. Zgodila se mu je napaka, nato razglašena kot laž, in posledice so znane. Seveda pa ima tudi Golobič sposobnosti, da bi lahko vodil vlado. Pa morebiti ob njem še kdo drug, zakaj ne tudi Kresalova.

■ **Ali so afere Ultra, bulmastifi, Nacionalni preiskovalni urad in Simona Dimić nova politika?**

So morda Patria in druge afere nova politika?

■ **To je pa že stara.**

Ne vem, koliko je katera stara. Vse so tukaj in se vrtijo na političnem vrtiljaku. Ker se je povečala družbena občutljivost in so se izostrili kriteriji, kaj je zakonito in kaj ne, pa tudi kaj je družbeno sprejemljivo in kaj ne, so se ti procesi začeli. Pričakani pa so politično. Občutljivost za družbeno nesprejemljivost nekega dejanja je očitno večja kot pripravljenost posameznih delov političnega esteblišmenta, da pristane na to, kar sicer deklarativno pridigajo, da smo pred zakonom vsi enaki. Zato se mi zdi označevanje že vsakega začetka postopka zoper politika za politični proces v popolnem nasprotju s sklicevanjem na pravno državo. Navsezadnje bi si človek, ki ima mirno vest, želel, da se zadeva razreši na sodišču, saj je to edino mesto, ki omogoča pravno in človeško rehabilitacijo in ki ga lahko opere krivde. Zato je izogibanje sodišču nekaj, kar ni samo v nasprotju z logiko moderne pravne države, ampak tudi starim principom rimskega prava: če te kliče sodišče, pojdi.

■ **Omenili ste, da bi bil Golobič dober predsednik vlade. Pred dnevi je izjavil, da ta vlada ne bo rešila krize. Je njegova nova politika ustvarjanje slabe klime in defetizma med državljani?**

Na to vprašanje je že odgovarjal. Ne morem interpretirati niti Golobiča niti kogarkoli drugega. Če bi bil jaz postavljen v položaj, da bi moral reševati sedanjo krizo, bi takoj pošteno povedal, da se v dveh letih ne da rešiti vsega, kar se je v dolgih letih nabralo pri nas doma, deloma pa je k nam prišlo iz velikega sveta. S posledicami krize se bodo morale ukvarjati tudi naslednja in morebitni še kakšna vlada. Vprašanje je, kako bodo tekle stvari v svetu. Sedanje okrevanje gospodarstva ni zanesljiv dokaz, da se je kriza s širšimi družbenimi razsežnostmi spravila z dnevnega reda.

■ **Tudi če je res, da bo kriza trajala še dolgo, ali ni ustvarjanje malodušja in pesimizma med državljani škodljivo za državo?**

Škodljiva sta tako malodušje kot pretirani optimizem. Z lahkotnostjo optimizma smo živeli dvajset let, posledice pa so zdaj tu.

rekel, da ste vi znani po tem, da vlečete niti iz ozadja.

Žal ga ne moreva več vzeti za pričo, da bi to potrdil, sicer bi tudi njega vprašal, kje ima za to argument.

■ **Kako pogosto imate stike z ljudmi, ki jih Aleksander Lucu imenuje Kučanovi senatorji, in o čem z njimi razpravljate?**

Med Kučanovimi senatorji ni Aleksandra Lucuja. Sicer pa to sploh niso moji senatorji, ampak družba starejših ljudi, ki jih je nekoč okrog sebe zbral pokojni Danilo Kolšek. Pogosto me vabijo medse. V njej ima ugledno mesto tudi Niko Kavčič.

■ **Koliko pa ste v stikih z gospodom Kavčičem?**

Redko kdaj.

■ **Kaj pa z gospodom Janezom Zemljaričem, ki se omenja kot glavni med temi senatorji?**

V tej družbi Danila Kolška Janeza Zemljariča ni.

■ **Kako pogosto pa se srečujete z Janezom Zemljaričem?**

Redko. On se ukvarja z biznisom, jaz pa ne, zato nimava neposrednih skupnih interesov. Sem pa vesel srečanj z njim.

■ **Bili ste na praznovanju pri Zemljariču, kjer so videli tudi nekdanjega zdravstve-**

■ **Kakšno politično usodo napovedujete Golobiču? Ankete njegovi stranki ne kažejo prav dobro.**

Nisem Meta Malus, da bi znal napovedovati. Vaše vprašanje bo torej brez mojega odgovora.

■ **V Mladini ves čas za mandatarja propagirajo Zorana Jankoviča. On tudi spada med tiste, ki so vabljeni k Zemljaričevemu omizju, poleg tega se hvali, da je vaš prijatelj, je tudi ustanovni član Foruma 21. Bi bilo po vašem mnenju dobro, če bi se aktiviral na državni ravni, prevzel vlado, ustanovil stranko in šel na volitve?**

Zoran Jankovič je že drugi mandat župan Ljubljane. Marsikaj, kar je bilo narejeno v prvem mandatu, je treba v drugem dokončati, kar je nemara težje. Če se bo tudi v drugem mandatu izkazal kot dober in sposoben župan, bo lahko z veliko nogo vstopil v slovensko politiko in se preizkusil tudi kot politik na državni ravni.

■ **Ali se strinjate s formulo tistih, ki Jankoviča vidijo kot najboljšega možnega mandatarja z leve, in sicer da če politik že ni pošten, naj bo vsaj učinkovit? Tako so obrazložili Jankovičevo imenovanje za osebnost leta v Mladini.**

Kaj so s tem mislili, je treba vprašati Mladino. Jaz se s takim mnenjem ne strinjam.

■ **Je bogatenje družine Zorana Jankoviča spremembo prostorskega načrta v Ljubljani za vas etično sporno?**

Ali je stvar neetična in še posebno, ali je nezakonita, bodo ugotavljali pristojni organi. Verjamem, da Jankovič misli na zakonitost svojega ravnanja.

■ **So vas zgodbe o izkoriščanih delavcih in neplačanih podizvajalcih na stadionu v Stožicah kaj pretresle?**

Ne samo v Stožicah, tudi pri Vegradu, v

SCT in še marsikje drugje. To je največji madež na podobi Slovenije. Še posebno ker so to večinoma delavci iz BiH, do katere imamo moralni dolg. Ne samo zaradi načina razpada Jugoslavije, ampak predvsem zaradi tega, kar se je dogajalo z Ljubljansko banko, pa z našim ravnanjem ob razraščanju tamkajšnje vojne, potem ko smo rešili sebe. Kar precej časa smo potem zavestno obračali hrbet temu delu sveta, s katerim smo nekoč živeli v skupni državi, ker so se nekateri bali, da nas ne bi svet tlačil na Balkan. V nesreči se pokaže junak. Kar se je dogajalo s temi delavci, je nadaljevanje arogantnega odnosa, ki smo ga imeli do tega dela sveta.

■ **Kolikokrat ste v stiku z Zoranom Jankovičem?**

Malokrat. On ima svoje delo. Kot veste, sem častni občan Ljubljane. Župan ob določenih priložnostih, kot je praznik Ljubljane, novo leto in podobno, povabi častne občane. Poleg tega se srečava še na raznih političnih in športnih prireditvah. Tam sva se tudi spoznala, ko sem bil predsednik košarkarskega kluba Olimpija, on pa član izvršilnega odbora. Sicer z zanimanjem poslušam njegove načrte o prenovi življenja v Ljubljani. Zasebno se ne druživa.

■ **Ste mu vi predlagali, da vpadnico med stadionom in Žalami poimenuje Titova cesta?**

To vprašanje razumem kot dobro šalo.

■ **Kdaj bo Jankovič govornik v Dražgošah?**

O tem je treba vprašati odbor, ki ga vodi Zdravko Krvina in vsako leto že spomladi določi govornika. Govornik se ne določi sam, zato ni točno pisanje v vašem časopisu, da sem se sam določil za letošnjega govornika.

■ **Kakšne načrte pa imate z dr. Igorjem Šoltesom? Požareport piše, da je to vaše novo ime za novega predsednika vlade.**

Požar res veliko ve. Z Igorjem Šoltesom nimam nobenih načrtov. Res se velikokrat srečava, ker na uradnih prireditvah zaradi protokolarne liste sediva skupaj. Sicer ga поблиže ne poznam, z njim tudi ne sodelujem. Nazadnje sem ga srečal prejšnjo soboto na tržnici.

■ **Sta se kaj pogovarjala tudi o tej temi?**

Ne, ampak to, kje bo kupil radič.

■ **Kdo lahko reši levico na prihodnjih volitvah, če trojček propade, Jankovič pa ostane v Ljubljani? Ali je za levico edina možnost, da ostane na oblasti, če spet zaprejo Janeza Janšo?**

Zakaj bi ga pa zaprli? Predvsem pa ne vem, zakaj bi bil to razlog, da levica ostane na oblasti. Sploh je vprašanje, kaj je danes levica. O tem bi lahko dolgo razpravljala. Če mislite na stranke, bo koristno analizirati slovenski politični prostor, da bi ugotovili, kaj je levica in kaj desnica. Te oznake niso več sposobne ilustrirati slovenskega političnega prostora. V sedanjih političnih prekladanjih, medsebojnem izigravanju in blokadah se pogosto uporablja izraz tranzicijska levica. Če obstaja tranzicijska levica, obstaja tudi tranzicijska desnica. Tudi stvari na desnici so sporne, čeprav ne na enak način kot na levi. Celotna desnica je v dobri meri ujeta v miselni tok in fiksne ideje svojega voditelja. Počasi pa tudi na tem političnem polu prihaja do veljave pluralnost programskih usmeritev, kajti niso vse stranke sinhronizirane iz enega centra. Želja po tem pa seveda obstaja. Morda bi Vlado Miheljak napisal, da so »mokre sanje« vsakega politika, da si zagotovi neznosno lahkoto vladanja.

■ **Na začetku odgovora ste dejali, da ne veste, zakaj bi Janšo zaprli. Mislil sem na afero Patria. Če vas prav razumem, menite, da Janše zaradi Patrie ne bodo zaprli in da je nedolžen.**

Stran / Page: 28

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 3458 cm²

6 / 9

To bo ugotovilo sodišče. Zato sem vam prej omenil tole: če ima človek mirno vest, si želi, da stvar pride na sodišče, da ga to rehabilitira in da tam dokaže svojo nedolžnost. Prepričan sem, da je to tudi v interesu vsakega politika. Navsezadnje je v postopku tudi bivši hrvaški predsednik. Seveda težko sodim, predvidevam pa, da si tudi on želi, da zadeva pride na sodišče in da tam dokaže svojo nedolžnost.

■ **Kakšna je razlika med Kučanovim klanom iz knjige Danila Slivnika in Forumom 21, ki ste ga ustanovili po izteku funkcije predsednika republike?**

Kučanovega klana ni, izmislil si ga je Danilo Slivnik, Forum 21 pa obstaja.

■ **Tisti ljudje, ki so se pojavljali v knjigi Kučanov klan, so se potem pojavili v Forumu 21.**

Morda nekateri. Slovenski prostor je majhen. Omrežja so fenomen sodobnih družb. V tako majhni družbi, kot je slovenska, se ta omrežja hitro prepletejo. V lions klubih, v Forumu 21, v Društvu Manager, pri yesovcih, itd. so nemalokrat isti ljudje. V vsakem omrežju se lahko znajde tudi kdo, ki bo lahko v kazenskem pregonu. Vendar zato drugi, ki so bili v stiku z njim, ne morejo biti stigmatizirani. In tudi posplošeno govorjenje o škodljivosti omrežij je neodgovorno, če za to ni konkretnih argumentov. To demoniziranje je značilnost totalitarnih družb.

■ **Koliko članov Forumu 21 je v času krize bankrotiralo?**

Nisem jih prešteval. Če mislite ustanovne člane in tako imenovane oldboyse, ki v našem društvu niso več aktivni, potem bi rekel, da malo. Oldboyse spoštujem, ker so reševali ekonomsko samostojnost Slovenije, ko se je osamosvajala in ko so se zrušili jugovzhodni trgi. Med člani je

Kordež, ki je pripeljal svoje podjetje v težak položaj in bo za to tudi nosil posledice. Ne vem, kako se bodo postopki razvijali naprej. Dejstvo pa je, da je med oldboysi malo takih, ki so lastnili podjetja. In ne vem, kaj bi to imelo opraviti s Forumom 21.

■ **Je pa Janez Bohorič, ki je prav tako ustanovni član Forumu 21, Kordežu pomagal pri menedžerskem prevzemu.**

To je njuna stvar, stvar njune odgovornosti. Kot sem prebral v izjavi Janeza Bohoriča za javnost, naj bi Bine Kordež s svojim podjetjem Merfin oropal Savo. To so odnosi, ki jih je treba razčistiti, tako kot je to običajno v poslovnem svetu oziroma v kazenskih postopkih, če gre za kazniva dejanja.

Kučanovega klana ni, izmislil si ga je Danilo Slivnik, Forum 21 pa obstaja.

■ **Boško Šrot in Igor Bavčar nista člana Forumu 21, njuna nadzornika Tone Turnšek in Janko Kosmina, ki sta jima omogočila menedžerski odkup Pivovarne Laško oziroma Istrabenza, pa sta tudi ustanovna člana Forumu 21.**

Karkoli sta omogočila kot nadzornika, tega nista storila kot člana Forumu 21 niti kot člana kateregakoli drugega društva ali združenja. Po mojem mnenju ni pametno, da direktor po odhodu s funkcije postane nadzornik. To sem jima tudi prijateljsko povedal. Denimo Jože Stanič po odhodu iz Gorenja tam nima več nobene funkcije, ima le prijateljske in tovariške vezi, ki so pač normalne.

■ **Herman Rigelnik in Zdenko Pavček sta prav tako člana Forumu 21 in sta izpeljala**

tajkunski prevzem Avtocommercea oziroma Viator&Vektorja. Slednji je prav tako v težavah. Ste kdaj v Forumu 21 obsodili tajkune v svojih vrstah?

V Forumu 21 se s tem nismo ukvarjali, jaz osebno pa sem, ko sem bil še predsednik republike, večkrat javno povedal, da tudi če so bile stvari morda formalno korektne in zakonite, so bile lahko moralno vprašljive, če je šlo pozneje za izrinjanje malih delničarjev ali druga sporna dejanja. Za svoje početje odgovornost nosi vsako zase. Res pa se o Forumu 21 riše lažna podoba, da naj bi bil mreža za zaščito direktorjev. To je po mojem slepilni manever, ki razbremenjuje marsikoga, da bi odkrival, kje v resnici tečejo te mreže in povezave. Zagotovim vam lahko, da se znotraj Forumu 21 to ne dogaja. Forum ni vplival na nobeno imenovanje ali razrešitev v gospodarstvu niti v politiki niti ni vplival na kakršno koli imenovanje ali razreševanje v nadzornih svetih. Edino, kar je Forum predlagal, je bila dr. Spomenka Hribar za članico programskega sveta RTVS, ki pa je zaradi nestrinjanja z načinom vodenja tega organa pozneje izstopila.

■ **V kakšnih odnosih ste z največji gradbenim tajkunom Ivanom Zidarjem? Ne vem, ali je član Forumu 21, zagotovo pa spada med staro gardo, saj je na položaju direktorja SCT že skoraj 40 let. Tudi on je zaradi menedžerskega odkupa popolnoma izčrpal podjetje.**

Ivan Zidar ni član Forumu 21. Tudi ni bil. Tudi ne Zdenko Pavček. Očitno forum ni bil tisto, kar je morda kdo od direktorjev pričakoval. Kar se je zgodilo SCT, je katastrofa velikih razsežnosti. Najbrž ne bo težko ugotoviti, zakaj se je to zgodilo in kdo vse je za to odgovoren.

■ **V kakšnih odnosih pa ste z Zidarjem? Se kdaj srečate oziroma pogovarjate z njim? Vas kdaj obišče, vi njega?**

Stran / Page: 28

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 3458 cm2

7 / 9

Ne, midva sva se običajno srečevala na novoletnih srečanjih ob rojstnem dnevu Janeza Zemljariča, na belem plesu in podobnih družabnih prireditvah, drugače pa ne. No, tudi ko je šlo za večje gradbene stvari, ki jih je počel SCT, sem se z njim srečeval. Denimo ko so gradili viadukt Krpan na cesti proti Kopru, me je zanimalo, kako poteka gradnja stebrov, pa ko so gradili predor Golovec, a tudi zloglasni šentviški predor. Prav tako sem si tudi v Črni gori ogledal cesto, ki jo je SCT gradil od Podgorice proti morju. Z Zidarjem sem se srečeval pri teh projektih in zaradi načrtov v tujini. Zdelo se mi je imenitno, da imamo Slovenci podjetje, ki zmore tako zahtevne gradbene posege.

■ **Ste kot predsednik republike kdaj opozarjali na problem gradbenega lobija oziroma kartelnega dogovarjanja med gradbenimi podjetji?**

Predsednik sem bil do leta 2002, ko tega gradbenega kartela še ni bilo.

■ **Precej močan gradbeni lobi pa je že obstajal.**

Z gradbenim lobijem se je ukvarjala vlada, zato bi bilo to vprašanje za dr. Drnovška, če je vedel za ta lobi in ali so vedeli njegovi ministri. Kot veste, se predsednik republike s temi zadevami ne ukvarja. Tudi sedanji se ne.

■ **Ste kakorkoli pomagali Zidarjevemu SCT pri poslih v tujini? Denimo v BiH, s katero se ukvarjate kot posebni poročevalec predsednika vlade?**

Pomagal sem SCT še kot predsednik države, tudi Krki na Poljskem, v Rusiji, vsem našim podjetjem, ki so imela načrte za poslovanje v tujini, sem pomagal odpirati vrata. Mislim, da je to dolžnost vsakega slovenskega politika. Vedno sem bil zagovornik diplomacije, ki je aktivna tudi na gospodarskem področju.

■ **Ste se kdaj srečali z Gadafijem?**

Ne, pa tudi kamel nimam.

■ **Prej ste omenili bosanske delavce, ki jih slovenska podjetja kruto izkoriščajo in brez plačila naženejo v domovino. Ste se kdaj na svoji bosanski misiji pogovarjali o tem? So vas kdaj na to opozorili vaši sogovorniki v BiH?**

Seveda sem se pogovarjal, celo na svojo iniciativo. Zdelo se mi je prav, da se kot Slovenec opravičim zaradi tega. Moji bosanski sogovorniki so načenjali vprašanje Ljubljanske banke. To je greh, ki leži na Sloveniji. Ne samo da je poslabšal in otežil naše odnose z BiH, ampak v veliki meri tudi s Hrvaško.

■ **Kako ste sodelovali z Boškom Šrotom, ko je bil še direktor Pivovarne Laško?**

Sodeloval sem s Tonetom Turnškom, ki ga poznam že dolgo. Kadar je z njim prišel tudi Boško Šrot, sem se srečal tudi z njim. Pri meni sta bila tudi takrat, ko je Pivovarna Laško kupovala Splitsko pivovarno.

■ **Bili ste nekakšen posrednik v sporu med Šrotom, Bavčarjem in Jankovičem. Ali drži pisanje Požareporta, da ste skušali prepričati Jankoviča, da ne bi tožil Šrota in Bavčarja?**

Najprej, nisem bil noben posrednik v njihovem sporu. Imeli so svoj spor zaradi poslovnih interesov. Kaj piše Požar, morate pa njega vprašati. Ob njegovih pisarijah na način »iz naših virov smo izvedeli« bi rad vedel, kakšni viri so to. Saj očitno vedo o mojem početju več kot jaz sam.

■ **Pa ste kakorkoli posredovali v tem sporu?**

Ne.

■ **Mislim, da so se na vas sklicevali celo na sodišču. Vas niso niti prosili za to posredovanje?**

Po pisanju Bojana Korsike lahko sklepate, da ni razloga, da bi jaz posredoval.

Bolj kot mesijo me nekateri vidijo kot nekdanjega partijskega šefa

■ **Spomladi 2009 ste se v Zvezdi srečali z Brankom Rogličem, hrvaškim poslovnežem iz Orbica. Zanj je večkrat delala Andrijana Starina Kosem. Je Roglič tedaj lobiral za Šrota, ki so ga nato v nekaj mesecih razlastili?**

Ne. Branka Rogliča poznam, ker je kandidiral za častnega konzula Slovenije v Splitu. Pred časom je odprl nove prostore konzulata v Splitu. Ima podjetje v Sloveniji. Poklical me je, ko so prodajali delež v Mercatorju, da bi me vprašal, ali je sporno, da se on kot Hrvat pojavi kot interese za odkup deleža Mercatorja. Nobelega ozadja ni bilo, sicer se ne bi pojavljala na očeh vsem na vrtu lokala, ki je odprt tudi za fotoreporterja, ki potem skozi okno fotografira, s kom sedim tam. Pa so mediji spet lahko naredili iz muhe slona.

■ **Leta 2007 ste se s Šrotom menda po ključju srečali na Paklenih otokih v Dalmaciji.**

Seveda, a brez menda. Lansko poletje pa z Mermalom, kar so registrirale Finance, pa tudi vaš tednik je pisal, da jadram po Jadranu s tajkuni. Kar zadeva moje ja-

dranje, jadram z najeto jadrnico in prijatelji Gezo Vogrinčičem, z upokojenim kapitanom dolge plovbe in Brankom Vrščajem, ki je bil nekoč zaposlen v Gorenju. Nobeden od njih ni tajkun, razen če to zelo dobro skrivajo pred mano. Jaz pa prav tako nisem tajkun. Srečanje pred leti na Paklenih otokih je bilo res naključno. Bili smo na kosilu, pa ne v istem lokalu kot gospodje iz pivovarne. Ko smo šli mimo, so nas povabili na kozarec in povedali, da so končali sejo uprave in nadzornega sveta splitske pivovarne. Iz tega je nastala velika zgodba v Financah o tem, kako se dobivam z Boškom Šrotom. Lani se je zgodba ponovila na Hvaru, kjer je bil tudi Mermal s svojo družino in smo se skupaj usedli za kavo. Če je to po merilih nekaterih časopisov prepovedano, naj naredijo seznam, kdo se s kom in kje sme in kdo se s kom ne sme pozdraviti.

■ **No, saj ne gre za to. Ko ste se srečali z Boškom Šrotom, je Pivovarna Laško izpeljala prevzem Dela in zamenjala nadzorni svet. Nastale so uredniške spremembe. Sta se tedaj dogovorila, da se koncesija nad Delom prenese na SD in Zares?**

Kolikor vem, se to ni zgodilo na Paklenih otokih. Zgodilo se je na Gregorčičevi ulici v pisarni nekega drugega človeka, ki je bil na neki drugi funkciji in jaz pri tem nisem bil navzoč. Takrat se je kupčevalo s Pivovarno, Mercatorjem in Delom s posledicami, s katerimi se še zdaj ukvarjata Delo in Pivovarna, deloma pa tudi Istrabenz. Tako je potem prišlo do kadrovskega zadev, ki jih vi dobro poznate. Ko

Dela prodali svoje deleže. Ne vem, ali je še možno uresničiti tako idejo.

■ Bi moralo Delo ostati v slovenski lasti?

To je gotovo najmočnejši in najvplivnejši slovenski tiskani medij. Ima dolgo tradicijo, zato si želim, da bi ostal v slovenski lasti. Morebiti bi po vzoru francoskega časopisa, ki je v lasti novinarjev, uspeval, čeprav je zdaj v težavah.

biografija

Milan Kučan je bil rojen 14. januarja 1941 v Križevcih v Prekmurju. Tudi osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Prekmurju. Diplomiral je na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani leta 1964. Politično je deloval že med študijem, predvsem v mladinski organizaciji. Leta 1968 je postal njen predsednik, leta 1973 pa sekretar Socialistične zveze, leta 1978 predsednik Skupščine Republike Slovenije. V letih med 1982 in 1986 je delal v Beogradu kot slovenski predstavnik v predsedstvu Zveze komunistov Jugoslavije, nato je postal vodja slovenske Zveze komunistov. Aprila 1990 je bil na prvih demokratičnih neposrednih večstrankarskih volitvah izvoljen za predsednika predsedstva republike Slovenije, nato pa še dvakrat za predsednika republike. Po upokojitvi je leta 2004 ustanovil Forum 21, ki ga še vedno vodi. Vlada Boruta Pahorja ga je novembra lani imenovala za posebnega poročevalca predsednika vlade za izvedbo ustavnih sprememb v BiH.

je bil za urednika Dela imenovan Janez Markeš ter razmeroma hitro, v nekaj mesecih, spet zamenjan, se mi je to zdelo ne navadno. V nekem intervjuju sem takrat dejal, da preprosto ne razumem, kako in zakaj je lahko nastala tako hitra menjava urednikov. Pri urejanju časopisov se je začela uveljavljati logika lastnikov in kapitala, namesto profesionalnosti tistih, ki časopis ustvarjajo.

■ Že dolgo pred Markeševu zamenjavo so na Delu zamenjali urednika Maga.

Ampak vse to se je zgodilo v istem kontekstu. Če si spet sposodim Miheljaka: če so bile »mokre sanje« vsakega politika obvladovati medije, bi meni težko očitali, da sem želel vplivati na urejanje kakšnega časopisa. Očitali so mi sicer, da sem si na TVS izbral sogovornike pri intervjujih. To ne drži, čeprav sem si enkrat res želel pogovor o zunanji politiki z Jurijem Gustinčičem, pa do tega pogovora potem ni prišlo. Drugače pa je ob teh »mokrih sanjah« politikov obstajal še sen kapitala, lastnikov. Najbrž imajo slednji zdaj veliko večji vpliv na pisanje medijev kot politika, čeprav se tudi politika ni odrekla tej ambiciji in se po mojem tudi nikoli ne bo. Tako so novinarji pod dvojnimi pritiskom, vsaj uredniki zagotovo.

■ Meni je ena od urednic, ki je sodelovala na vašem skupnem kosilu z uredništvom Večera leta 2000, dejala, da ste na tem kosilu svarili pred tujimi lastniki, konkretno pred Styrio oziroma tiskarno Leykam, ki sta se takrat zanimali za nakup Večera.

Ja. Na tem kosilu sem svetoval previdnost, ker bo tuji kapital prišel s svojimi interesi, ker ne bo prišel iz kakšnih plemenitih pobud, ampak ker bi hotel zgolj čim višji donos. Zaradi višjega donosa bo hotel časopis, ki se bo dobro prodajal, kar seveda pomeni, da se bo urejal v skladu z interesom, morebiti tudi političnim, tega novega lastnika. Ni pa bil takrat interesent samo ta graški sklad, ampak tudi drugi iz tujine.

■ Zdaj je Delo spet na prodaj. Gotovo vam je znano, kdo bodo njegovi kupci?

Ne. To bi vedel tisti, ki se ukvarja s prodajo Dela. Vem pa, kdo je interesent za nakup Večera, ker sem prebral, da je to neki moj rojak iz Murske Sobotice. Meni neznanu podjetje in neznanu ime. Ali se za njim kdo skriva, pa ne vem. Težko si predstavljam, da bi se v Sloveniji našel kupec za Delo.

■ Govori se o slovenski zamejski banki KB 1909, ki je nastala na pogorišču nekdanjega Saftija in je tudi večinska lastnica Mladine.

O tem ne vem ničesar, tudi ne vem, ali so kapitalsko dovolj močni za to. Možno pa seveda je.

■ Kaj menite o predlogu Živka Pregla o zaprtju finančnega sklada za odkup Dela?

Ne poznam podrobnosti tega predloga.

■ Gre za to, da bi Delo ostalo v slovenski lasti.

Vem, da je že leta 1990 Božo Kovač predlagal, da bi novinarji Dela ustanovili združenje, ki bi upravljala časopis Delo. Ne vem, zakaj je ta ideja propadla oziroma ni bila sprejeta. Pozneje so mnogi novinarji

■ Ste zagovornik nacionalnega interesa v gospodarstvu, med drugim, da NLB kot največja slovenska banka ostane v državni lasti. Kaj ima slovensko gospodarstvo in državljeni v času sedanje krize od tega, da je NLB v slovenski državni lasti?

Seveda sem zagovornik slovenskega nacionalnega interesa. Kot nobena ideja pa tudi ta ni imuna pred zlorabo. Jasno je, da sta jo Boško Šrot in Igor Bavčar zlorabila. To pa ne pomeni, da v gospodarstvu nacionalnega interesa ni. Prav v času recesije se je izkazalo, kako pomemben je nacionalni interes v gospodarstvu za velike države, kot sta Francija in Nemčija. Branile so svoje banke in podjetja ne glede na enotni evropski trg in na omejitve za uveljavljanje nacionalnega interesa. Vprašali ste me, kaj ima slovensko gospodarstvo od NLB ta hip. Ima slabo upravljavsko strukturo, slabega lastnika, kar pa ni razlog za to, da bi rekli, da je vsaka rešitev boljša od te. Treba je popraviti upravljavsko strukturo, v vladi zaostri vprašanje, kako se upravlja banka in kaj storiti za boljše upravljanje. Ne gledam samo na denar, ki ga ima. Vpogled v drobovje slovenskega gospodarstva je skoncentriran v tej banki oziroma je bil skoncentriran, dokler niso podjetja zaradi negotovosti, kaj bo z banko, začela uhajati k drugim bankam, žal tujim.

■ Občutek imam, da imamo državljeni od te banke precej manj kot razni tajkuni, ki jim je dajala kredite, ali pa zasebno podjetje Grep, ki je kredite za gradnjo trgovskega centra Stožice dobilo po politični odred-

Stran / Page: 28

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 3458 cm2

9 / 9

bi – bankirji iz bank, ki niso v državni lasti, so rekli, da sami nikoli ne bi kreditirali tega, saj je preveč tvegano – ali pa razni izbranci, kot je Simona Dimic, ki je dobila kredit pod posebno ugodnimi pogoji.

Nedvomno so razlike, vendar je to pogovor o dveh stvareh. Kako banka posluje, komu daje kredite in komu ne, glede tega sama nosi odgovornost, tudi za svojo verodostojnost. Prav tako pa odgovornost nosijo tudi regulatorji. Za to, kar se je dogajalo s tajkunskimi krediti v času napihovanja kreditnega balona, nosi svoj del odgovornosti tudi narodna banka. Za kreditom za Grep, ki ga omenjate, je najbrž vlada. Ona mora imeti argumente, iz katerih razlogov je to storila. Meni se to ne zdi sporno. Pri Simoni Dimic pa se je treba vprašati, ali je samo ona dobila tak kredit, ali je bil izjema, ali pa so ga dobili tudi drugi.

Posplošeno govorjenje o škodljivosti omrežij je neodgovorno, če za to ni konkretnih argumentov.

■ Verjetno ni edina.

Banka ima poslovno politiko. Če zna svoje odločitve argumentirati, če je kredit transparenten, potem ne vidim nobene problema. Če pa gre za izjeme, še posebno če so politično motivirane, pa je problem.

■ Ali ne gre v vseh teh primerih za politično zlorabo banke?

Pri tajkunskih kreditih najbrž ni šlo za politično kreditiranje. Prej bi rekel, da bi politika, vsaj nekoč, začela utripati z rdečimi lučkami. Če pa je bilo to kreditiranje politično motivirano, potem gre za zlorabo banke.

■ Se vam zdi prav, da bomo morali banke, ki so se znašle v finančnih težavah prav zaradi nepremišljenega dajanja kreditov za tajkunske odkupe, sanirati davkoplačevalci iz proračuna?

Kot vidite, so povsod po svetu banke sanirali z javnim denarjem. Nobene garancije ni, da tega banke ne bodo počele znova, da ne bodo spoštovale dejstva, da so bile sanirane z javnim denarjem, da ne bodo spet plače njihovih uprav in nadzornikov šle v nebo. Nedavno sem bral, da so se bankirji v Londonu smejali poslancem, ko so zahtevali, naj si ne izplačajo visokih nagrad. Če bo NLB

sanirana z javnim denarjem, to zahteva veliko bolj odgovoren odnos sedanjega vodstva banke. Moti me, da se toliko časa razpravlja o tem, ali je treba banko dokapitalizirati, kako jo je treba dokapitalizirati, ali s sedanjim tujim solastnikom ali z novim, kar vse prej kot utrjuje zaupanje v banko. V bančnem svetu pa je zaupanje najvišja vrednota. Ko se zaupanje v banko podre, si ga težko znova pridobi. To je ključno vprašanje tako za banko kot za njeno upravljavsko strukturo in za vlado, ki je v imenu države lastnik največjega dela te banke.

■ Premier Borut Pahor pravi, da težko preživi s svojo plačo, ki sicer znaša več kot 3000 evrov neto. Kolikšna je vaša pokojnina, ali lahko z njo shajate?

Ne vem, kakšne potrebe ima Borut Pahor. Jaz s pokojnino in dodatkom do skupne višine 80 odstotkov plače predsednika države shajam dobro. Moja družina ni nikoli živela razkošno, skrbi za vsakdanje preživetje pa tudi ni bilo. In še komu pomagamo.

■ Nam lahko zaupate, koliko znaša vaš prejemek na mesec?

Pokojnina znaša 1623 evrov na mesec, razlika pa 1597,96 evra. Blizu 3000 neto skupaj. Tega ne skrivam.

■ Bivši ameriški predsednik George Bush je pred kratkim izdal knjigo o svoji politični karieri. Kdaj jo boste napisali tudi vi? Gotovo bi bila uspešnica.

Ne primerjam svoje kariere z Georgeom Bushem. On je imel zelo zanimivo obdobje vodenja najmočnejše države na svetu. O tem je bilo veliko zapisanega, veliko so se ukvarjali tudi z njegovimi tako imenovanimi bušizmi, zato je to zagotovo zanimivo branje. V moji karieri

tako zanimivih stvari ni bilo, razen tega da sem moral kdaj pa kdaj odgovarjati za »nedela«, ki so mi bila pripisana.

■ Ampak glede na to, da ste imeli zelo dolgo politično kariero, bi bilo gotovo že zaradi zgodovine pomembno, če bi izdali kakšno svojo knjigo.

Na neki način mi del zgodovine pišete tudi vi v vašem časopisu.

■ Vi pa ne razmišljate o knjigi?

Nimam dobrih izkušenj s spomini. Običajno spomine pišejo zato, da se popravi vloga človeka v času, ko je kaj počel. Malo je pravih spominov, ki so res pričevanja o nekem obdobju odločanja o državi in usodi državljanov. Takšni spomini so na primer Churchillovi, de Gaullovi, slovenski spomini pa so velikokrat prirejanje resnice za prej.

■ Ste si kdaj pisali kakšne zapiske?

Zapiske sem si že delal z različnih sestankov, posebno takrat, ko mi je potek dogajanj to omogočal. Denimo na mirovni konferenci o Jugoslaviji v Haagu sem si delal samo krokije, ker se je bilo treba osredotočiti na dogajanje. Pri lordu Carringtonu, ki je bil stari maček, je bilo preprosto biti zelo pozoren na njegove poteze. Podobno je bilo na Brionih po koncu vojne v Sloveniji, kjer je bilo ozračje izredno napeto, tako da sem si težko delal zapiske. Pisal sem bolj opomnik, da sem videl, kaj me čaka v naslednji razpravi. V različnih razmerah so seveda zapiski različni. Meni nekaj povedo, komu drugemu pa najbrž ne. Svoj osebni arhiv bom izročil državnemu arhivu. Ne vem, ali bodo komu ti zapiski povedali isto kot meni. Običajno taki zapiski zahtevajo razlago, zato je morda smiselno pisati spomine. ■